

розширення кругозору та самоосвіти; 57% – вважають, що домашні справи заважають професійному навчанню та кар'єрному зростанню; зважаючи на низькі доходи та низький рівень задоволення потреб більшість працівників, а саме 52% – не реалізували себе в родині.

Третя підсистема моніторингу під назвою «людина в світі» містила 6 запитань з варіантами відповідей та можливістю надати свої варіанти та пропозиції. У результаті отриманих відповідей нами було встановлено, що: 82% опитуваних мають хобі; виявлено, що 74% працівників мріють про іншу професію; 52% – підтримує вислів «Я самореалізував себе у житті» (маю роботу, поважні стосунки в родині та з колегами, серед оточуючих людей); варто зазначити, що 83% респондентів оплату своєї праці по відношенню до вартості життя в Україні в сучасних умовах вважають не справедливою.

Проведене анкетування дозволяє зробити такі висновки:

- для більшості працівників головним мотиваційним чинником виступає заробітна плата;
- серед працівників більшість знаходиться на межі бідності, тому існує низький рівень задоволення потреб;
- доходи працівників не відповідають складності роботи, трудова активність не заохочується з боку керівництва ні матеріально, ні морально, як наслідок низький рівень трудової активності працівників, а отже втрати підприємцями своїх доходів та державою можливих податкових відрахувань;
- більшість працівників хотіли б отримати іншу освіту, а отже і іншу професію. Це говорить про незадоволеність виконуваною роботою або низьку їх оплату, погані умови праці, відсутність або низький рівень соціального забезпечення працівників, отже, про відсутність базових умов для стимулювання до розвитку інтелектуального потенціалу, яке мало б відбуватися на всіх рівнях економіки засобами державної підтримки малого та середнього бізнесу, сприяючи людському розвитку, підняттю соціальних стандартів для населення.

Висвітленими результатами проведеного моніторингу за участю працівників підприємств м. Черкаси в черговий раз засвідчено відсутність підґрунтя для ефективного застосування стимулів розвитку інтелектуального потенціалу зайнятого населення, що змушує спрямовувати науковий пошук на віднайдення методів та засобів для його створення, без чого розвиток інтелектуального потенціалу може виявитися черговою декларацією намірів замість системи, здатної перетворити розвиток інтелектуального потенціалу у цілеспрямовано керований процес формування інноваційної культури.

Література

1. Вовканич С. Й. Розбудова інноваційного суспільства в контексті демографічного розвитку України / С. Й. Вовканич, Х. Р. Копистянська, С. О. Цапок // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – №8. – С.115–129.
2. Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Підручник / О. А. Грішнова. – [3-тє вид., випр. і доп.] – К. : Т-во «Знання», КОО, 2007. – 559 с.
3. Гава Ю. В. Інтелектуальний капітал – шлях до економічного зростання України / Ю. В. Гава // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – №4. – С.129–134.
4. Колот А. М. Інноваційна праця та інтелектуальний капітал у системі факторів формування економіки знань / А. М. Колот // Україна: аспекти праці. – 2007. - №4. – С. 4–9.
5. Онікієнко В. В. Інноваційна парадигма соціально-економічного розвитку України / В. В. Онікієнко, Л. М. Ємельяненко, І. В. Терон ; за ред. В. В. Онікієнка. – К. : РВПС України НАН України, 2006. – 480 с.
6. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народа. – М. : Соцэґиз, 1962. – 684 с.
7. Семикіна М. В. Інтелектуальний капітал: мотиваційні основи розвитку // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. Збірник наукових праць. – Маріуполь: ПДТУ, 2008. – С. 70-73.
8. Эдвинсон Л. Интеллектуальный капитал. Определение истинной стоимости компании. В книге «Новая постиндустриальная волна на Западе» / Л. Эдвинсон, М. Мэлоун. – М. : Academia, 1999. – 589 с.

Гуцалюк О.М., асп.

Кіровоградський національний технічний університет, м. Кіровоград, Україна

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОМИСЛОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ

В умовах динамічних змін у сучасному економічному середовищі результати діяльності всіх підприємств суттєво залежить від належних змін у системі управління. Використання сучасних управлінських технологій на рівні держави вже досить тривалий час визнано ключовим фактором успіху, сталого економічного розвитку та важливою конкурентною перевагою. Проте питання вибору та ефективного використання технологій управління на рівні окремого підприємства залишається поза увагою вчених, що і зумовлює актуальність досліджуваного питання.

Значний внесок в дослідження проблем управлінських технологій здійснили провідні вітчизняні та зарубіжні вчені: Бобильова А.З.[1], Кравченко Т.К. і Пресняков В.Ф.[2], Останкіна Н.В.[4], колектив авторів під керівництвом Іванова В.Н.[5], вітчизняні вчені Воронкова А.Е., Козаченко Г.В., Рамазанов С.К, Хлапенів Л.Є. [6], Товажниський Л.Л. [7], Шарапов В.М., Шарапова О.В.[8]. Аналіз праць зазначених авторів показав, що найбільше уваги у наукових розробках приділено:

- 1) інформаційним технологіям управління, що пояснюється тотальною інформатизацією не тільки економіки, а й усіх сфер суспільства;
- 2) технологіям управління не діяльністю підприємства в цілому, а окремою сферою: матеріальними потоками [6, с. 41-74], фінансами підприємства [1; 6, с. 85-126], персоналом [2; 5] тощо;
- 3) деталізації окремої управлінської технології, яка пропонується для вирішення окремих поточних питань, але вибір якої не обґрунтовується.

Що стосується практичної точки зору на проблему використання управлінських технологій, то керівники промислових підприємств в першу чергу стикаються з проблемою вибору необхідної технології управління діяльністю підприємства, яка б максимально відповідала потребам сучасності, дозволяла досягати поставлених цілей і контролювати всі сфери діяльності підприємства, давала змогу швидко реагувати на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

У зв'язку із викладеним вище, метою статті є визначення та систематизація проблем, які перешкоджають промисловим підприємствам України використовувати сучасні управлінські технології. Відповідно до мети поставлені такі завдання: визначити теоретичні проблеми використання технологій управління; узагальнити практичні проблеми та перешкоди впровадження управлінських технологій, запропонувати шляхи їх вирішення.

Питання вибору технології управління діяльністю промислового підприємства неможливо вирішити без визначення сутності та змісту управлінської технології, без наявності класифікованої за різними ознаками сукупності сучасних управлінських технологій, без формування критеріїв та алгоритму вибору технології. Все це складає сукупність теоретико-методичних проблем використання технологій управління.

З практичної точки зору використанню сучасних технологій управління промисловими підприємствами перешкоджає низка проблем, пов'язаних з:

- 1) небажанням керівництва й власників підприємств втягувати всю організацію у тривалі й складні процеси організаційних й управлінських змін;
- 2) пасивністю керівництва й персоналу підприємства при впровадженні змін і завищені очікування ефекту від залучення зовнішніх консультантів;
- 3) відсутністю систематизованої внутрішньої нормативної бази управління, що викликає недостачу інформації про витрати, відсутність багатьох необхідних для планування нормативів або застосування застарілих;
- 4) завищеними очікуваннями щодо швидкості та ефективності впровадження нових управлінських технологій, корпоративних інформаційних систем;
- 5) відсутністю висококваліфікованих міждисциплінарних фахівців, які володіють знаннями з економіки, менеджменту й інформаційних технологій;
- 6) небажанням витрачати кошти на підвищення кваліфікації персоналу й оплату висококваліфікованих фахівців, які безпосередньо не впливають на продажі [3; 5].

Систематизований перелік перешкод використанню управлінських технологій представлений в табл. 1.

Таблиця 1

Сукупність науково-практичних проблем вибору і використання промисловими підприємствами управлінських технологій

Етапи процесу вибору	Теоретико-методичні проблеми	Практичні проблеми
Визначення предмету вибору	Визначення сутності поняття «технологія управління»	Визнання керівництвом і власниками підприємства необхідності використання сучасних технологій управління
Формування альтернатив вибору	Класифікація технологій управління діяльністю підприємства	Залучення консультантів або пошук висококваліфікованих спеціалістів з менеджменту
Формування критеріїв бажаної альтернативи	Визначення ключових характеристик ефективної технології управління діяльністю підприємства	Формування мети, завдань, які має вирішити впроваджена в майбутньому управлінська технологія
Надання переваги альтернативі, що найбільше відповідає критеріям вибору	Формування методичних підходів до вибору з-поміж сукупності технологій управління найбільш ефективної	Підготовка і адаптація персоналу до структурних змін на підприємстві, до необхідності навчатися та підвищувати кваліфікацію

Перелічені теоретико-практичні проблеми (табл. 1) використання управлінських технологій мають вирішуватись цілеспрямовано та комплексно, тобто поступово у логічному взаємозв'язку та з урахуванням специфіки сфери діяльності підприємства, з урахуванням регіональних особливостей ринків праці та ринку збуту продукції, після ретельного вивчення та аналізу передового вітчизняного та зарубіжного досвіду.

Література

1. Бобылева А.З. Финансовые управленческие технологии: Учеб. для студ. вузов, обуч. по экон. спец. / Московский гос. ун-т им. М.В. Ломоносова. Факультет гос. управления. – М.: Инфра-М, 2007. – 491 с.
2. Кравченко Т.К., Пресняков В.Ф. Инфокоммуникационные технологии управления предприятием: Учеб. пособие. – М.: ГУ ВШЭ, 2003. – 271 с.
3. Марченко Е.М., Михайленко С.В. Постановка бюджетирования и процес развития информационной системы управления производственным предприятием / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cfin.ru/management/practice/supremum2002/13.shtml>.
4. Останина Н.В. Развитие менеджмента в корпоративных системах на базе информационных технологий / Европейский ун-т финансов, информационных систем, менеджмента и бизнеса. – К.: Изд-во ЕУФИМБ, 2000. – 164 с.
5. Российский менеджмент: технологии успеха: Учеб. пособие по спец. "Менеджмент" / Б.Н. Герасимов, В.Н. Иванов, С.Б. Мельников, А.А. Андреев., В.Л. Асанов; Академия наук социальных технологий и местного самоуправления; Отделение РАЕН "Инноватика социального управления"; Рос. гос. социальный ун-т / Под. ред. В.Н. Иванова. – М.: Муниципальный мир, 2005. – 399 с.
6. Современные технологии управления промышленным предприятием. Монография / А.Э. Воронкова, А.В. Козаченко, С.К. Рамазанов, Л.Е. Хлапенев. – К.: Либра, 2007. – 256 с.
7. Товажнянский Л.Л. Основы управленческих технологий: Учеб. пособие для студ. вузов / Л. Л. Товажнянский, А. Г. Романовский, А. С. Пономарев, О.А. Игнатюк; Национальный технический ун-т "Харьковский политехнический ин-т". – Х.: НТУ "ХПИ", 2004. – 184 с.
8. Шарапов В.М., Шарапова Е.В. Технологии управления. Практический менеджмент. Монография / В.М. Шарапов, Е.В. Шарапова. – Черкассы: ЧДТУ, 2005. – 563 с.